

Dynamische Lobby Agenda en onderliggende organisatie

In Zeeland trekken de overheden samen op in de lobby. De overheden willen met één mond spreken en zichzelf als één regio presenteren, omdat in zowel Den Haag als Brussel Zeeland zo wordt gezien. De gemeenten, Waterschap Scheldestromen en Provincie Zeeland hebben hiervoor de Dynamische Lobby Agenda (DLA) opgesteld. In deze agenda staan de overkoepelende thema's waaronder de lobby onderwerpen voor Zeeland vallen. De DLA omschrijft de Zeeuwse manier van werken en geeft handvatten om gezamenlijk een koersvast te houden.

De kerngroep van het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) stelt de algemene thema's op de Dynamische Lobby Agenda vast is betrokken bij het prioriteren van onderwerpen waarvoor een lobby wordt gestart. De kerngroep legt verantwoording af aan het algemene Overleg Zeeuwse Overheden.

De inhoud van de gezamenlijke Zeeuwse lobby

In het algemeen zijn PA en lobbyactiviteiten in te delen in drie categorieën:

Categorie 1. Kanskaart

Op de kanskaart staan thema's, waaronder verschillende onderwerpen vallen, die gekoppeld kunnen worden aan zaken die spelen in Den Haag en Brussel. Op deze lijst staan overkoepelende thema's (breed en kaderstellend) en wordt ook wel de longlist genoemd. De kanskaart wordt één maal per jaar geagendeerd binnen het OZO. De kerngroep kan dan ook melden wat daarbinnen prioriteit heeft gekregen. De zaken in deze lijst dienen als kapstok om specifiek Zeeuwse kansen en uitdagingen aan op te hangen. In de loop van de tijd kunnen thema's/onderwerpen afvallen evenals thema's/onderwerpen kunnen worden toegevoegd. De onderwerpen die op deze longlist staan, kunnen door de actualiteit vragen om een lobby. Dan komen de onderwerpen op de actuele lobby agenda. Het is een dynamisch overzicht van de thema's en ontwikkelingen die de belangen van de Zeeuwse overheden raken, namelijk:

Het bestrijden van de gevolgen van krimp

- basis onderwijs en voortgezet onderwijs
- voorzieningenniveau op terrein zorg
- voorzieningenniveau op terrein OV
- experimenteren in de regio (clustering voorzieningen)
- plattelandsontwikkeling (POP)

De energietransitie

- akkoord centraal/decentraal over verduurzaming omgeving, middelen klimaatadaptatie
- gebouw gebonden financiering energiebesparingsaanpassingen
- ontwikkeling subsidiering -en financieringsinstrumenten
- extra kavels wind op zee
- Smart Delta Resources (SDR)
- Europees Energie- en Klimaatplan 2030

OV

- experimenten
- doelgroepenvervoer/deelsystemen
- smart mobility
- treinverbindingen

Infrastructuur

- investeringen in fietsinfrastructuur (€ 100 miljoen regeerakkoord)
- spoorverbindingen (o.a. Gent - Terneuzen)
- extra infrastructuur in relatie Schelde-Seine verbinding en RX3
- Connecting Europe Facility (CEF)
- Multimodaal Europees netwerk (TEN-T)

Campus Zeeland

- Bèta College Zeeland
- versterking O&O
- groen onderwijs
- Erasmus+
- Horizon

Arbeidsmarkt

- vraag om personeel in verschillende sectoren (o.a. zorg en techniek)
- knelpunten arbeidsmarkt op grensoverschrijdend gebied
- talentontwikkeling

Grensoverschrijdende samenwerking

- INTERREG
- grensoverschrijdende arbeidsmarkt
- (knelpunten) infrastructuur
- samenwerking onderwijs-, onderzoeks- en cultuurinstellingen

Zuidwestelijke Delta

- Grevelingen
- Volkerak-Zoommeer
- Natura 2000

Landbouw en Visserij

- Stikstofcrisis
- Pulsvisserij
- Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

Defensie

- marinierskazerne Vlissingen
- investeringen in materieel in relatie tot scheepsbouw Damen

Sociaal Domein

- de financiering van de jeugdzorg
- de financiering van de WMO
- de zorginfrastructuur

Cohesiebeleid

- EFRO
- ESF

Categorie 2. Actualiteit

Het is essentieel om efficiënt en effectief in te kunnen spelen op de actualiteit die een relatie heeft met Zeeuwse belangen (kansen en bedreigingen). De ontwikkelingen op bestuurlijk/politiek gebied in Den Haag en Brussel worden daarom nauwgezet gevolgd en teruggekoppeld aan de OZO kerngroep. Het gaat hier om het oppakken van kansen en uitdagingen dan wel bedreigingen die tot op heden veelal onbekend zijn of nog niet duidelijk naar voren zijn gekomen. Dit vraagt om flexibiliteit en vooral snel kunnen anticiperen van alle betrokken actoren gezien de politieke bestuurlijke dynamiek in Den Haag en Brussel.

Aan de hand van de overkoepelende thema's (kansenkaart van de DLA), wordt prioriteit gegeven aan onderwerpen die vragen om een lobby (actuele lobby agenda). Het is dus een lijst met actuele onderwerpen, die vallen onder de thema's op de dynamische lobby agenda, en die prioriteit krijgen om op te gaan lobbyen. Deze lijst met actuele onderwerpen wordt maandelijks besproken binnen het PA overleg en binnen de bestuurlijke kerngroep. De actuele lobby agenda is dus afhankelijk van de actualiteit van het moment en maandelijks aan verandering onderhevig. De actuele lobby agenda is te vinden in een apart document. Voor de actuele onderwerpen worden lobbydriehoeken ingericht. De lobbydriehoeken worden alleen opgezet wanneer er een onderwerp op de actuele lobby agenda komt te staan, niet voor alle overkoepelende thema's op de kansenkaart van de dynamische lobby agenda.

Categorie 3. Zonder gedeeld algemeen belang

De laatste categorie betreft zaken die die voor een of meerdere Zeeuwse partners van belang zijn, maar die geen onderdeel uitmaken van de dynamische agenda. De verschillende Zeeuwse actoren zijn dan ook vrij om zelfstandig een lobby voor deze onderwerpen op te zetten, tenzij dit de gezamenlijke belangen ernstig schaadt. Het is belangrijk om dergelijke zaken te bespreken in de kerngroep. Hierdoor blijft het mogelijk om elkaar te ondersteunen in plaats van elkaar voor de voeten lopen.

De beoogde manier van werken

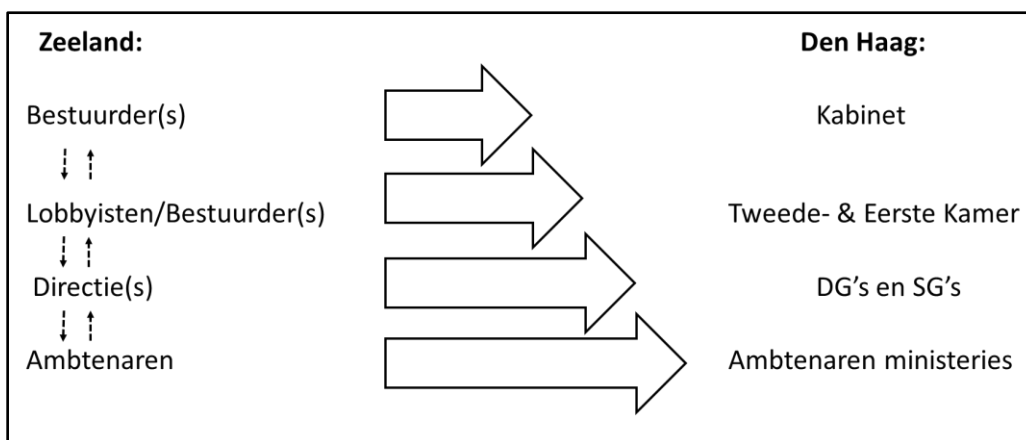
De keus van de Zeeuwse overheden om de lobby gezamenlijk te organiseren is anders dan in alle andere provincies, waar de lobbyisten óf de gemeentelijke, óf de provinciale agenda bedienen. Dit heeft te maken met de kleine schaal waarop de Zeeuwse overheden veelal werken. Door samen te werken en onszelf te profileren als één regio laten we een krachtig geluid horen en voorkomen we dat we elkaar tegen werken.

De keuze om de lobby gezamenlijk te organiseren, stelt tegelijkertijd ook extra eisen. Aan de voorkant moet je het eens zijn over de agenda, er moet een goede interactie zijn tussen de lobbyisten, de ambtelijke organisaties en de bestuurders. De daadwerkelijke uitvoering van de lobby gebeurt immers niet alleen door de lobbyisten, maar op verschillende 'levels' en verschillende fasen. Afhankelijk van het verloop is het mogelijk om de lobby op en af te schalen. Op deze manier wordt de lobby gevoerd op de plaats die, op het gekozen moment, het meest invloed heeft op de besluitvorming.

Het blijkt soms lastig om in gezamenlijkheid (provincie, gemeenten en waterschap) in de basis stappen te zetten om een lobbyorganisatie op gang te brengen. Het gaat hier om het helder krijgen van de doelstellingen (hoofd- van bijzaken scheiden), de zaken in beeld te krijgen die gevraagd worden van de rijksoverheid en het voorleggen van de kansen of uitdagingen bij één of meerdere ministeries.

De lobbydriehoeken hebben dus hulp nodig om in beweging te komen. Hier is een rol voor de aangetrokken PA backoffice medewerker weggelegd. Om de PA backoffice medewerker goed in positie te brengen is begeleiding nodig. Binnen het PA-team wordt deze hulpstructuur geboden en invulling van de lobbydriehoeken besproken. Het regiobureau is aanspreekbaar op het vinden van de juiste bestuurders en ambtenaren binnen de gemeentelijke en waterschapsdomeinen. Arnoud Guikema coördineert binnen het provinciale domein.

De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de lobbydriehoeken is belegd bij de bestuurlijke kerngroep OZO agendeert deze periodiek in het OZO.

Figuur 1: Het lobby op- en afschakelsysteem schematisch weergegeven

Taken OZO Kerngroep

- **De actuele lobby agenda actueel houden**

Binnen de lobby wordt de actuele lobby agenda gehanteerd met prioritaire onderwerpen die op dat moment actueel zijn (ook wel shortlist genoemd). De kerngroep is bestuurlijk verantwoordelijk voor deze focus en zij zorgt dát deze bestuurlijk goed zijn belegd binnen de overlegvormen zoals de portefeuilleoverleggen, zodat betrokkenen goed kunnen aanhaken.

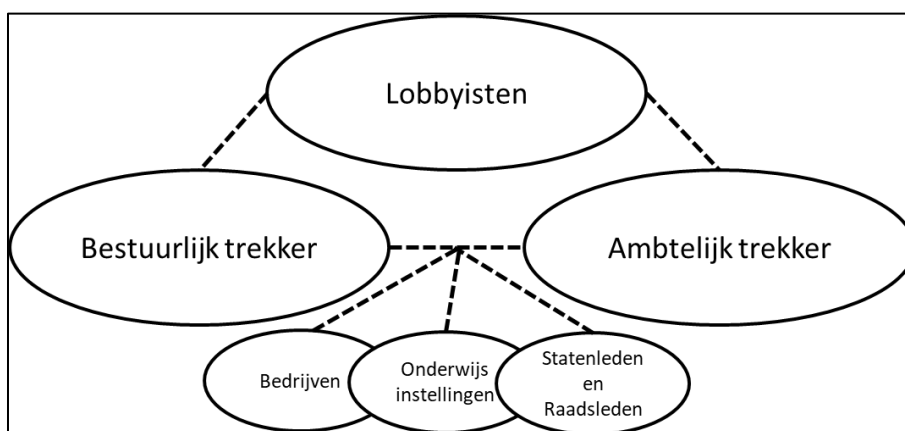
De kerngroep heeft daarom iedere maand het onderwerp 'lobby' op de agenda

- **Structuur creëren voor de voorbereiding van lobby-onderwerpen**

De kerngroep wil kunnen rekenen op ambtelijke ondersteuning. Het ambtelijk PA-team volgt de agenda van de bestuurlijke kerngroep en coördineert de uitvoering. Om ook daar de gemeentelijke betrokkenheid te vergroten worden de gemeentelijke experts van de actuele lobby-onderwerpen uitgenodigd (en waar van toepassing waterschap). Het ambtelijk PA-team vormt ook het platform voor het verzamelen van signalen om de lobby-agenda aan te passen. Binnen het PA team is de ketenregie belegd op alle actoren die bezig zijn met de lobby, zodat er altijd overzicht is op de totale lobby.

Het Regiobureau is vertegenwoordigd in het PA team, agendeert en adviseert en bereidt besluitvorming over de lobby voor de bestuurlijke kerngroep voor. Vanuit het PA team worden de eerdergenoemde lobbydriehoeken opgericht: teams van een bestuurlijk trekker, een ambtelijk trekker (specialist) en de lobbyist. Een lobbydriehoek is opdrachtnemer van uitvoerende lobbyacties. De lobbydriehoek heeft desgewenst de mogelijkheid om de hulp van andere stakeholders zowel binnen als buiten Zeeland in te roepen. Het gaat hier om het oppakken van kansen en uitdagingen dan wel bedreigingen die tot op heden veelal onbekend zijn of nog niet duidelijk naar voren zijn gekomen.

De lobbydriehoeken hebben hun thuisbasis in de portefeuilleoverleggen van het OZO. In de portefeuilleoverleggen wordt de voortgang besproken en kunnen nieuwe lobbykansen worden gesignaleerd. Die worden teruggekoppeld in de plenaire OZO vergadering.

Figuur 2: De schematisch weergegeven lobbydriehoek

- **Zorg dragen voor agendering en communicatie met betrokkenen**

De inzet en de opbrengst van de lobby wordt door de kerngroep gecommuniceerd door:

- het frequent uitbrengen van een nieuwsbrief met ook aandacht voor de lobby;
- binnen de te ontwikkelen website van het OZO ook aandacht te besteden aan de inzet en successen van de lobby;
- de voortgang en opbrengsten van de dynamische lobby-agenda minstens jaarlijks te agenderen bij het OZO;
- aandacht te hebben voor de lobby bij netwerkbijeenkomsten voor de volksvertegenwoordigers.

Externe partijen worden betrokken. Zo overlegt (een delegatie uit) de kerngroep ook tenminste twee keer per jaar met de Economic Board om de betrokkenheid van maatschappelijke instellingen en bedrijfsleven te verbeteren.

Iets voor de lobby agenda?

Iedere overheid kan een onderwerp aandragen voor de lobbyagenda, het uiteindelijke besluit of er voor een bepaald dossier gelobbyd gaat worden ligt bij de bestuurlijke kerngroep van het OZO. tenzij het een geheel nieuw onderwerp betreft, dat niet op de kanskaart voorkomt. In dat geval bespreekt eerst het OZO het onderwerp eerst.

Er zijn verschillende manieren om een onderwerp aan te dragen om een lobby-actie te starten:

